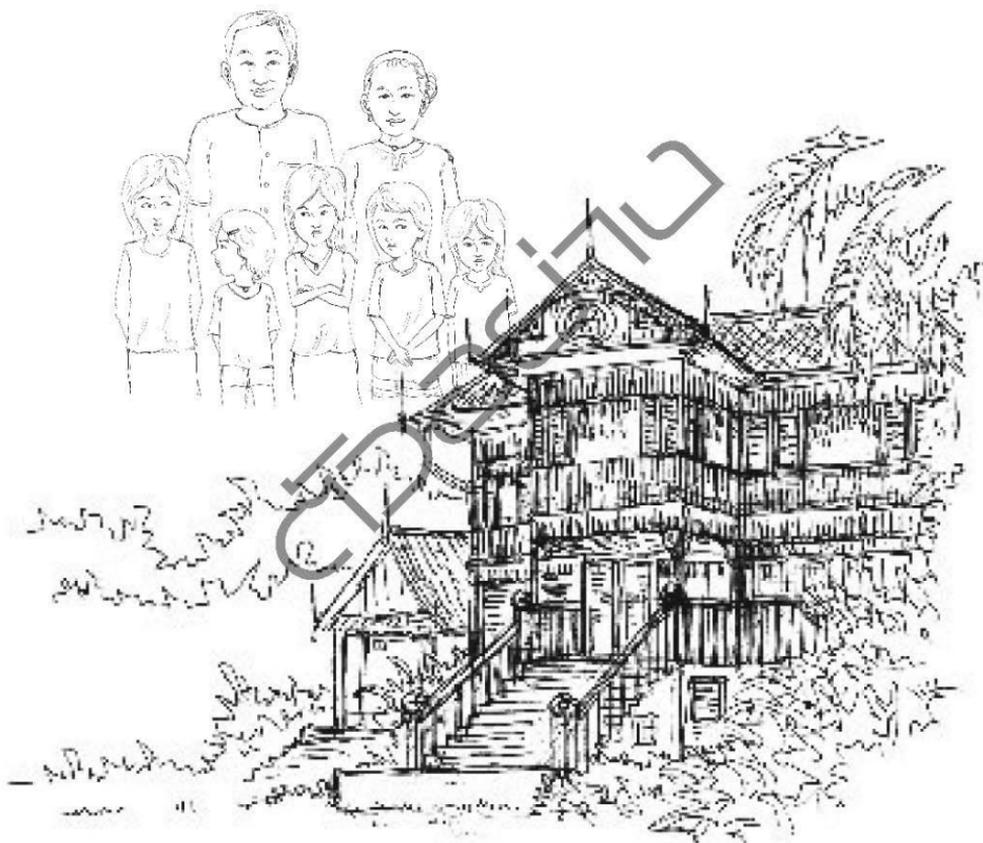

แม่ ร้องเพลง

นวนิยายสะท้อนกันบึงแห่งความรักในหัวใจพ่อแม่ และครอบครัว
ใต้เงาอุ่นความรักบริสุทธิ์ของบุพการี
จะกลายเป็นกองเพลิงเผาไหม้ทุกสิ่งได้หากก้าวล้ำเส้นแห่ง "ความพอดี"

แม่ศรีทอง

พลเรือตรีหญิง จันทนา ศิริสวัสดิบุตร

คำนำสำนักพิมพ์

เรื่องแม่สร้อยทอง เป็นเรื่องเล่าที่เกิดขึ้นของตัวละคร 3 รุ่น คือ รุ่นพ่อแม่ รุ่นลูก และรุ่นหลาน ท่านผู้อ่านจะเห็นประเพณีและวัฒนธรรมบางประการของคนไทยในสมัยเมื่อเกือบ 100 ปีมาแล้ว โดยเฉพาะเรื่องความรักและการแต่งงาน

ผู้เขียนมีวิธีการเล่าหรือเรียบเรียงให้อ่านได้สบาย ๆ ตัวละครมีหลายตัวแต่ไม่ซับซ้อน เพราะในชีวิตจริงของคนเราก็มักจะต้องมีคนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องไม่มากก็น้อย หรือนับไม่ถ้วนเช่นกัน

ด้วยความปรารถนาดี

The Knowledge Center

จากปู่เขียน

เรื่องแม่สร้อยพวง เกิดจากจินตนาการโดยแท้
โครงเรื่อง เนื้อหา สถานที่ และ ตัวละคร ถูกสมมติขึ้นมาทั้งหมด
หากไปพ้องกับท่านผู้ใดต้องขอภัยไว้ ณ ที่นี้

ผลงานจากเรื่อง “เห็นผี” และ “บันทึกของลิลลี่ ผู้ดี
หรือ กระหรีไฮโซ” ทั้งสองเรื่องได้รับการตอบรับจากท่านผู้อ่าน
ด้วยดีและต้องการให้ผู้เขียนนำเรื่องราวหลากหลายมาเสนออีก
ตามลีลาและสำนวนที่ผู้เขียนถนัด

แม่สร้อยพวงเป็นเรื่องในครอบครัว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า
พ่อแม่ ที่รักลูกและตามใจลูกตั้งแต่เล็กจนโต เลี้ยงดูด้วยความ
เอออกเอาใจ ทำผิดไม่ห้ามไม่ปราม ปล่อยให้จินตนิมิตหรือที่
เรียกว่าสันดาน ครั้นจะมادتมาเปลี่ยนให้ลูกอยู่ในโอวาทในถ้อย
ในคำ ก็สายเกินแก้ ผู้เป็นบุพการีรังแต่จะทุกข์ระทมในการกระทำ
ของลูกๆ จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

ลูกๆ ที่สร้างกรรมไว้กับพ่อแม่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ย่อมได้รับผลกระทบซึ่งเป็นบาปเวรที่ต้องชดใช้ ไม่ต้องรอชาติหน้า ล้วนรับกรรมทันตา แตกต่างกันไป

ความไม่สามัคคีรักใคร่ปรองดองกันในหมู่พี่น้อง ซึ่งต่าง เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ อิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงไหวชิงพริบกันตลอด ไม่เคารพยำเกรงซึ่งกันและกัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน เห็นพ่อแม่เป็นหัวหลักหัวตอ สร้างความไม่สงบในบ้านขณะที่พ่อแม่มีชีวิตอยู่ให้ได้ยินได้ฟังเรื่องร้อนหูร้อนใจ นอกจากนี้ทรัพย์สินที่พ่อแม่สะสมไว้ ต้องการให้ลูกๆ ช่วยกันอนุรักษ์ ก็ไม่มีผู้ใดใส่ใจในคำขอร้องและคำเตือน อดยากได้แต่เงิน เงิน เงิน ในที่สุดพากันล่มจมลงสู่ความหายนะ ไม่ตายก็เป็นบ้าเป็นหลัง

ด้วยความรำลึกถึงพระคุณของคุณยาย แม่ท่านหมดทุกข์หมดกรรมไปนานนับเป็นสิบๆ ปีแล้ว แต่ความผูกพันที่ผู้เขียนและ คุณยายมีต่อกัน เป็นภาพงดงามในอดีตไม่เคยลบเลือนไปจากความทรงจำแม้แต่น้อย ด้วยความคิดถึงคุณยายจึงเกิดแรงบันดาลใจให้ก่อเกิดจินตนาการ “เรื่องแม่สร้อยพวง” เป็นเรื่องเป็นราว กราบขอพระคุณวิญญานคุณยายมา ณ ที่นี้

ขอบคุณท่านผู้อ่านและทุกท่านที่ให้การสนับสนุน
พลเรือตรีหญิง จันทนา ศิริสวัสดิบุตร

СДАВАЮ

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

จากผู้เขียน

บทที่ 1	11
บทที่ 2	17
บทที่ 3	23
บทที่ 4	31
บทที่ 5	41
บทที่ 6	51
บทที่ 7	61
บทที่ 8	71
บทที่ 9	81
บทที่ 10	87
บทที่ 11	95
บทที่ 12	105
บทที่ 13	111
บทที่ 14	117
บทที่ 15	123
บทที่ 16	129

บทที่ 17	137
บทที่ 18	143
บทที่ 19	149
บทที่ 20	155
บทที่ 21	161
บทที่ 22	167
บทที่ 23	173
บทที่ 24	177
บทที่ 25	183
บทที่ 26	191
บทที่ 27	197
บทที่ 28	205
บทที่ 29	211
บทที่ 30	219
บทที่ 31	225
บทที่ 32	231
บทที่ 33	237
บทที่ 34	243

บทที่ 35	249
บทที่ 36	255
บทที่ 37	265
บทที่ 38	271
บทที่ 39	279
บทที่ 40	283
บทที่ 41	291
บทที่ 42	299
บทที่ 43	309
บทที่ 44	317
บทที่ 45	323
บทที่ 46	329
บทที่ 47	337

ทั้งสองคาดการณ์ผิด

ได้ลูกสมหวังถึง 5 คน

ล้วนเป็นหญิง ความสุขที่เคยมี

กลับมลายหายไป ยิ่งลูกโตก็ยิ่งทุกข์

ไม่มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่พี่น้อง

แก่งแย่งชิงดีกันตลอด

ทุกคนโลกและเห็นแก่ตัว

อาคารไทยโดยโกพระสูงเป็นสิบ ๆ ชั้นขึ้นไป

รูปทรงหลายหลาก เป็นแท่งเป็นเหลี่ยม ทรงกระบอก ครีวงกลม ทุกอาคารสูงทัดเทียมกัน สร้างเสร็จไปแล้วก็มี อยู่ในระหว่างก่อสร้างก็หลาย เรียงรายอยู่ใกล้ ๆ กัน อาคารเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นเป็นที่อยู่อาศัยเรียกว่าคอนโดมิเนียม

สถานที่สร้างคอนโดฯ เหล่านี้ เดิมเป็นย่านที่อยู่อาศัยของผู้มีอันจะกิน สงบร่มรื่น บ้านเกือบทุกหลังปลูกในเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 3-4 ไร่ ห่างกันพอประมาณ ไม่เบียดชิดเหมือนบ้านจัดสรรในปัจจุบัน นอกจากเจ้าของจะออกแบบบ้านสวยงาม น่าดูและน่าอยู่แล้ว ยังแข็งแรงทนทานด้วยวัสดุก่อสร้างประเภทอิฐและปูน บางหลังปลูกชั้นเดียวบนเนินโอบ

ล้อมด้วยพื้นที่กว้างขวาง บ้างก็ใหญ่โต น่าจะเรียกว่าคฤหาสน์ทุกหลังมองลึกเข้าไปจะเขียวชอุ่มด้วยสุ่มทุมพุ่มไม้ และสนามหญ้าเขียวขจี ด้านหลังติดคลองใหญ่ น้ำใสสะอาด แต่ละหลังบ่งบอกถึงความมีฐานะและหน้าตาของเจ้าของและสมาชิกในครอบครัว

ปัจจุบันคลองถูกถมตัดเป็นถนนใหญ่ เชื่อมโยงผ่านทะเลไปชอยอื่น ๆ จนถึงถนนสายหลักต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ บ้านเกือบทุกหลังในละแวกนั้นถูกรื้อทิ้งทำลายเมื่อเปลี่ยนเจ้าของกลายเป็นสถานที่ใหม่เป็นย่านธุรกิจ เงินทองสะพัด ราคาที่ดินแพงพอ ๆ กับทองคำ มีทั้งโรงแรมหรูเกินกว่าจะนับดาวให้ อีกทั้งโรงแรมหรูตึก โรงพยาบาลเอกชน ห้างอาหารสารพัดจะให้เลือกทั้งไทย จีน แชก ฝรั่งเศส ฯลฯ มินิมาร์ท ไอศกรีมยี่ห้อดัง ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล ไซเบอร์มอลล์ชั้นนำ ตั้งแต่รถยนต์ เสื้อผ้าอาภรณ์หรู ธุรกิจด้านความงาม บริษัททัวร์ ธนาคาร คลินิกศัลยกรรมตกแต่ง ซ้ำเป็นแหล่งรวมสถานบันเทิงทุกรูปแบบ ฯลฯ ตามบาทวิถียังมีสินค้าสารพัดชนิดให้เลือกซื้อ ไม่เหลือร่องรอยในอดีต กลายเป็นคอนโดฯ และธุรกิจต่าง ๆ ดังกล่าวเข้ามาแทน เจ้าของกิจการเหล่านี้ ส่วนใหญ่ไม่ใช่เจ้าของที่ตั้งเดิมล้วนเป็นนายทุนจากทั่วสารทิศเข้ามาดำเนินกิจการ เมื่ออำนาจเงินเข้าครอบงำชาวบ้านก็ขายบ้านขายช่องตาม ๆ กันไป ไม่คิดอนุรักษ์ หรือเก็บเป็นอนุสรณ์เพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษที่สร้างสมไว้ให้ลูกหลานได้อยู่อาศัยชั่ววันจันทร์

ในจำนวนนี้ไปมีบ้านคุณพระบัญญัติและนางสร้อย
พวง นิติธรรมการ ก็สูญหายไปเช่นเดียวกับบ้านหลังอื่นๆ เมื่อ
คฤหาสน์ของสองสามีภรรยาตกถึงรุ่นลูก ครอบครัวนี้ ค่อนข้าง
โชคร้ายต้องประสบเคราะห์กรรม เงินทองจากการขายไม่ได้รับ
บ้าน สูญไปพร้อมกับหลาย ๆ ชีวิต ที่เหลืออยู่คนเดียวก็เกิด
อาการป่วยทางประสาทเข้าขั้นวิกฤลจริต ยากที่จะเยียวยาให้เป็น
ปรกติ เหตุเพราะเสียใจที่เสียรู้พี่น้องหรือใครคนใดคนหนึ่ง เงิน
ทองเป็นร้อยๆ ล้าน ไม่ได้สักบาท จะไปชักไปตามเอาความจาก
ใครก็ตายไปหมด ตัวเองไม่มีส่วนรู้เห็นในการซื้อขาย เพราะมอบ
ภาระให้ พี่ ๆ น้อง ๆ จัดการ

ทรัพย์สินตกเป็นของใครไม่อาจรู้ได้ ปรีกษาบรรดา
ญาติ ๆ ก็ไม่มีใครพอจะให้คำแนะนำได้ เพราะจัดการกันเองใน
ระหว่างพี่น้อง ไม่บอกญาติสักคน หลักฐานอะไรไม่มีสักอย่าง
ถึงไม่รู้จะไปฟ้องร้องเอากับใคร ความเครียด ความทุกข์ เกิด
ความเสียดายบ้าน ต้องกลายเป็นคนสิ้นเนื้อประดาตัว ยิ่งเห็น
คอนโดฯ มโหฬาร ตรงหน้า จำได้เป็นบ้านที่เคยอยู่มาแต่เล็กแต่
น้อย เป็นทรัพย์สินของพ่อแม่ให้ไว้ บ้านมันหายกลายเป็นคอน
โดฯ ก็ยิ่งสุดระทม

ผู้ที่เข้ามายึดครองใหม่แปรสภาพพื้นที่จนเปลี่ยนไป
เธอพยายามจะเข้าพบเจ้าของใหม่เพื่อขอคืน ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่า
เป็นใคร ก็ถูกคนงานไล่ให้พ้นไปจากบริเวณ เพราะความไม่สมบูรณ์

ทางสมอง การพูดจาเพื่อเจ้อไม่ได้เรื่องไม่ได้ราว เตี้ยวหัวเราะ
เตี้ยวร้องไห้ ซ้ำตะโกนเรียกหาผู้ที่เข้ายึดครอง จนแล้วจนรอด
ไม่มี ผู้ใดมาแสดงตัว เป็นปัญหาที่น่าเศร้า... ไม่มีใครเชื่อว่าหญิง
กลางคนที่ผลุบโผล่อยู่แถวบริเวณก่อสร้าง เป็นทายาทของ
เจ้าของที่ดินเดิม แม้เจ้าตัวประกาศชัดเจน ก็ไม่มีใครสนใจไม่ คิด
ว่าเป็นอาการเพื่อเจ้อของคนเสียสติ ซึ่งหนักเข้าถึงขั้นดำและ
ขว้างปาอิฐ หิน ถูกคนงานหัวทุแตก เธอถูกจับขึ้นโรงพักหลาย
ครั้งหลายครา ญาติต้องประกันตัวออกมา ทำยสุดต้องเข้าไปอยู่
ในโรงพยาบาลโรคจิต เป็นการถาวร

ในอดีตบ้านคุณพระบัญญัติใหญ่โตหรูหรากว่าเกือบ
ทุกบ้านในละแวกนั้น ดูจากภายนอกสงบร่มรื่นบริเวณพื้นที่กว้าง
ขวาง แต่ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวไม่สงบ มีปัญหา
ร้ายแสบที่ลูก ๆ ก่อขึ้นมาให้พ่อแม่หนักใจเกินกว่าจะแก้ไม่ได้

คุณพระถึงแก่กรรมลงท่ามกลางความไม่ปรองดองของ
ลูก ๆ หลังจากที่คุณพระจากไป เหลือแค่คุณนายที่ต้องผจญกับ
ความวุ่นวายและปัญหาร้ายแสบ เรียกว่าชั่วชีวิตของความเป็น
แม่เลยก็ว่าได้ เลี้ยวหนึ่งแห่งความสุขของสามีภรรยาคุณนี่เริ่มรัก
กันและสมปรารถนาได้อยู่กินเป็นสามีภรรยา และอยู่ด้วยกัน
อย่างมีความสุขที่สุด คุณพระสร้างฐานะเป็นปีกแผ่น คฤหาสน์
หลังใหญ่สร้างขึ้นเพื่อรองรับลูกที่อาจเกิดมาในวันข้างหน้า
สมบัติต่าง ๆ ทั้งสองช่วยกันสะสมไว้หวังให้ลูก ๆ ได้ดูแลรักษา

ต่อไป

แต่ท่านศาสดาการณ์ผิด เมื่อได้ลูกสมหวังถึง 5 คน ซึ่งล้วนเป็นหญิง ความสุขที่เคยมีกลับมลายหายไป ยิ่งลูกโตก็ยิ่งทุกข์ไม่มีความรักใคร่สามัคคีในหมู่พี่น้อง ทะเลาะกันเป็นประจำ อิจฉาริษยาแค้นแยะชิงดีกันตลอด ทุกคนโง่และเห็นแก่ตัว ต่างก็อยากครอบครองมรดกของพ่อแม่แต่เพียงผู้เดียว คุณนายต้องใช้ความอดทนของความเป็นแม่ คอยประคับประคองไม่ให้ลูก ๆ ทะเลาะกันและอยู่ด้วยกันตลอด

ความพยายามของคุณนายไม่สำเร็จ เมื่อสิ้นบุญคุณนาย ลูก ๆ ตกลงกันไม่ได้ต้องเอาบ้านช่องไปขายแบ่งปันกัน แต่ฟ้าดินลงโทษ เงินทองที่ขายบ้านไปไม่มีใครได้รับสักคนบางคนตายอย่างน่าอนาถ บางคนตายทั้งเป็นเสียสติเป็นบ้าน่าเวทนา

ประวัติความเป็นมาของครอบครัวนี้เริ่มจาก

คุณพระบัญญัติ นิติธรรมการ เดิมชื่อนายบัญญัติ แซ่ฮ่วย เป็นลูกโทนของเจ้าสัวไต้ฟ้ง แซ่ฮ่วย กับนางลำเจียก

เจ้าสัวเป็นชาวจีนจากแผ่นดินใหญ่ มาเมืองไทยชนิดเสื่อผืนหมอนใบเยี่ยงจีนอพยพคนอื่น ๆ ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทย จีนไต้ฟ้งมีฝีมือทำทอง เมื่อมาถึงเมืองไทยระยะแรกได้อาศัยอยู่กับญาติที่เปิดร้านทองแถวเยาวราช เป็นลูกจ้างทำงานอยู่ที่นั่น มีความขยันและมีอัธยาศัยรู้จักเก็บหอมรอมริบจนสามารถตั้งร้านทองเป็นของตัวเอง ได้แม่ลำเจียกลูกสาวร้านขายยาแผนโบราณและรับประดิษฐ์ของชำร่วยแถว ๆ จักรวรรดิ เป็นภรรยาอยู่กินกันมาจนมีลูกชายหนึ่งคน เจ้าสัวตั้งชื่อให้ว่า “บัญญัติ” เรียกชื่อเล่นว่า “อาตี๋”

เมื่อโตพอรู้ความเจ้าสัวให้เข้าโรงเรียนคาทอลิกย่าน บางรัก พอเรียนจนจบมัธยมปลาย ก็ส่งไปเรียนต่อชั้นมัธยม ปลายซ้ำที่ประเทศหนึ่งในยุโรป เพื่อภาษาจะได้แน่นไม่เป็น ปัญหาในการเรียนต่อระดับปริญญา

ชีวิตส่วนใหญ่ของบัญญัติตั้งแต่วัยรุ่นจนหนุ่มใหญ่ อยู่ต่างแดนมากกว่าเมืองไทย ระหว่างเรียนที่โน่น เจ้าสัว ไม่นุญาติให้กลับมาเยี่ยมบ้านเลี้ยงลูกเศรษฐีอื่น ๆ อ้างว่า “ไม่จำเป็น ต้องไป ๆ กลับ ๆ ให้เสียเงิน ระยะเวลาไม่ใช่ใกล้ ๆ ไม่ได้ไปอยู่เลย เรียนจบก็ต้องกลับบ้านกลับช่อง เงินทองส่งให้ไม่ต้องเดือดร้อน คิดถึงบ้านตั้งใจเรียนให้จบเร็ว ๆ จะได้กลับมาอยู่ กันพร้อมหน้าพร้อมตา” นี่เป็นข้อความตอนหนึ่งที่เจ้าสัวเขียน ถึงลูกชาย

เจ้าสัวหัดเขียนอ่านภาษาไทยด้วยตัวเอง ติดขัดก็ ตามภรรยา ฝึกฝนจนเก่ง สามารถเขียนจดหมายถึงลูกได้ อยู่ นานเข้าพูดภาษาไทยได้เกือบเรียกว่าคล่อง หากไม่ติดสำเนียง จีน เจ้าสัวเป็นคนฉลาดมีความคิดที่อยากเรียนรู้ภาษาไทยให้ แดกฉาน เพราะต้องค้าขายหากินกับคนไทยทุกวัน หากพูดไม่รู้ เรื่อง การค้าก็ไม่คล่อง ภาษาจีนพูดเฉพาะกับเพื่อนและญาติที่ เป็นจีนด้วยกัน ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “อ้าว” กับคู่สนทนา ใช้ “ลื้อ” กับทุกคน ไม่ใช่คำว่า “ผม” และ “คุณ” เพราะพูดไม่ถนัด

บัญญัติเป็นคนหัวอ่อนเรียนหนังสือดี สามารถปรับ

ตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เร็ว การอยู่ต่างบ้านต่างเมืองไม่เป็นปัญหาสำหรับบัญญัติ ถึงอยู่ไกลพ่อแม่ก็ประพฤติปฏิบัติตัวดี ตั้งอกตั้งใจเรียน ไม่ทำตัวเหลวไหล เขาพักอยู่กับครอบครัวเล็กๆ ชาวท้องถิ่น ซึ่งมีลูกสองคน ชายหนึ่งหญิงหนึ่ง ลูกชายคนโต เรียนมหาวิทยาลัยแห่งเดียวกับบัญญัติ ทั้งสองเป็นเพื่อนกัน ส่วนลูกสาวยังเรียนมัธยม บัญญัติได้รับการดูแลเอาใจใส่จากสามีภรรยาคู่นี้ประดุจลูกชายคนหนึ่ง

ชีวิตความเป็นอยู่ของเขาในต่างแดนค่อนข้างมีความสุข ทั้งที่บ้านและที่มหาวิทยาลัย เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับลูกๆ เจ้าของบ้านได้ดี กับเพื่อน ๆ ทั้งหญิงชายที่เรียนด้วยกันทั้งคนไทยและต่างชาติ ก็ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับใคร ซ้ำยังเป็นที่รักของเพื่อนทุกคน

นาน ๆ ครั้งเขาจะขออนุญาตเจ้าของบ้านไปพบปะสังสรรค์กับเพื่อนคนไทยสามสี่คนที่เรียนด้วยกัน ทั้งหมดเช่าบ้านอยู่ร่วมกัน เพื่อช่วยแบ่งจ่ายเรื่องที่พักและอาหาร ประหยัดเงินพ่อแม่ ไม่ได้คิดมาว่าสุข สามีเลเทเมา ผลาญเงินทางบ้าน คนสมัยก่อนเรียนกันจริงจังเพื่อต้องการความรู้มาพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอน

บัญญัติพบเพื่อนก็เพื่อลิ้มรสอาหารไทย คุยกันตามประสาคนที่ห่างไกลบ้าน บางครั้งตีวงหนังสือให้กัน ได้เวลาพอควรก็กลับที่พัก

เพื่อน ๆ ที่พบและเรียนด้วยกันในครั้งนั้น หนึ่งในกลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับครอบครัวบัญญัติในเวลาต่อมา บั้นปลายชีวิตผู้คนในสองตระกูลต้องจบลงด้วยสภาพคล้าย ๆ กัน

เมื่อเรียนจบเขากลับเมืองไทยสร้างความภาคภูมิใจให้พ่อแม่อย่างยิ่ง เพราะเรียนได้สำเร็จพกพาความรู้และภาษา มาเต็มเปี่ยม บัญญัติหน้าตาหล่อเหลา สูงโปร่ง ผิวพรรณสะอาด สะอาด กิริยามารยาท สุภาพเรียบร้อย แต่ออกจะติดประเพณีวัฒนธรรมตะวันตกอยู่บ้าง ซึ่งไม่ได้เป็นการเสแสร้งแต่อย่างใด แต่เกิดจากความเคยชินมากกว่า ส่วนใหญ่เขาจะคลุกคลีกับคนต่างชาติ นับจากครอบครัวที่เขาอยู่และสิ่งแวดล้อม

เขาจากบ้านอยู่ในวัยที่กำลังเรียนรู้ และง่ายที่จะรับประเพณีวัฒนธรรมจากเจ้าของประเทศ ทันทีที่เห็นหน้าพ่อแม่ แทนที่จะไหว้หรือกราบตามประเพณีไทย เขาเฟลอตัวโผเข้ากอดพ่อกับแม่ สำหรับแม่นั้นนอกจากกอดแล้วเขายังหอมแก้มด้วย เห็นได้ว่าคงติดมาจากการประพุดติและปฏิบัติกับครอบครัวทางนั้น เจ้าสัวออกจะงง ๆ อยู่บ้างที่เห็นพฤติกรรมของลูก

นางลำเจียกมีความรู้สึกคล้าย ๆ สามี พยายามสอนให้ลูกรู้จักกับการกราบการไหว้ แต่เรื่องการดมการหอมไม่ได้ห้าม เพราะคิดว่าลูกชายคงไม่นำไปปฏิบัติกับสาวใด คงจะรู้ ๆ

อยู่ถึงประเพณีไทย นางลำเจียกลืมไปว่า ประเพณีวัฒนธรรม ตะวันตกซึมซาบเข้าตัวลูกชายโดยอัตโนมัติ คำอุทานเป็นภาษาฝรั่งเรียกว่าติดปากมากกว่า ไม่ได้ตั้งใจคิดเพื่อจะโอ้อวดความเป็นนักเรียนนอก การทักทายปราศรัย บัญญัติใช้มือสัมผัสมีแบบชาวตะวันตก หากเห็นกับตา นางลำเจียกจะประามลูกพร้อมกับแนะนำให้ไหว้ บัญญัติพยายามทำตามที่แม่สอน แต่บางครั้งก็เผลอหลุดบ่อยๆ เหมือนกัน ก่อนนอนเขาจะหอมแก้มมารดาเป็นประจำ แสดงถึงความรักแม่

นางลำเจียกทั้งรักและหลงลูกชาย ระยะเวลาหลังเธอจึงเป็นฝ่ายหอมแก้มลูกชายเสียเอง ทุกครั้งที่ลูกมาคลอเคลียใกล้ๆ ไม่ต้องรอถึงเวลาก่อนนอน เจ้าสัวรู้สึกซัดหุซัดตา เพราะยังนิยมประเพณีโบราณ บ่อยครั้งที่ถูกลูกชายเอามือโอบไหล่พ่อ เขารู้สึกไม่ชอบใจ แต่ไม่กล้าดูหรือเตือนเพราะความเกรงใจ

การจับมือถือแขนพ่อแม่ หากไม่ใช่อยู่ในวัยเด็ก ไม่ว่าจะประเพณีจีนหรือไทยถือว่าไม่สุภาพอย่างยิ่ง เจ้าสัวได้แต่ปลงเป็นความผิดของเขาเองที่ส่งลูกไปคลุกคลีอยู่ต่างแดนแต่เล็กน้อย ประเพณีวัฒนธรรมทางโน้นต้องติดมาเป็นธรรมดา

“กลับมาไม่ถึงสองเดือนจะให้เขารูปเขารอยทันที คงจะยังไม่ได้ง่ายๆ ต้องให้เวลาลูกปรับตัวสักพักหนึ่งก่อน” เจ้าสัวคิดแล้วก็มองข้ามไป

เมื่อคิดได้เข้าใจลูก อารมณ์หงุดหงิดของเจ้าสัวก็คลายลง ในที่สุดก็ยอมรับได้ และมีความสุขในการกลับมาของลูกชาย ไม่หวางหูขวางตาเหมือนในระยะแรกๆ ยิ่งกว่านั้นเขายังโกรธหากใครมีที่ทำตำหนิติเตียนลูกชายของเขา

ครั้งหนึ่งอาม่าญาติห่างๆ ที่เจ้าสัวเคารพนับถือมาเยี่ยมเยียนที่บ้าน เห็นกิริยาที่สองแม่ลูกสนิทสนมกันผิดธรรมดา ก็อดไม่ได้ที่จะท้วงติงกับเจ้าสัว

“ทำไมลื้อปล่อยให้เอาตีหัวเนียบกับแม่มากไป ลื้อต้องห้ามอีนะอาพั้ง บอกให้มันรู้ แม่ไม่ใช่เพื่อน”

อาม่าเป็นคนโบราณถือประเพณีเคร่งครัด เจ้าของบ้านฟังแล้วไม่เก็บมาใส่ใจ ไม่ได้คิดห้ามปรามลูกตามที่อาม่าแนะนำเขาออกจะรู้สึกรำคาญที่อาม่าเข้ามาวุ่นวายกับครอบครัวเขามากไป หากว่าไม่เกรงใจเป็นญาติผู้ใหญ่ เขาอยากจะบอกอาม่าว่า

“ถ้าไม่ชอบใจลูกเมียอ้าว ทีหลังลื้อก็ไม่ต้องมา”

ฟังคนอื่นมากนักครอบครัวก็ไม่สุข นี่คือเหตุผลของเจ้าสัว

เมื่อลูกชายแพกเพื่อนพ่อควรแล้ว เจ้าสัวจึง

แนะนำให้ลูกหลานหาการทำ แต่ขอร้องให้สมัครรับราชการ เพื่อให้ตอบแทนบุญคุณแผ่นดินไทยที่ได้อาศัยหากินจนร่ำรวย เพราะตัวเองไม่มีโอกาส หากดวงดีอาจได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ในวันหน้าเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล บัญญัติปฏิบัติ ตามโดยดี

ในส่วนตัวเขาอยากรับราชการมากกว่าการค้าขาย อย่างบิดา แรก ๆ เขาวิตกอยู่เหมือนกันเพราะเกรงบิดาจะให้ดำเนิน กิจการค้า ๆ ขาย ๆ ที่ทำอยู่ต่อ เพราะเป็นลูกชายคนเดียว เมื่อได้ฟังพ่อพูดเช่นนั้นก็รู้สึกสบายใจขึ้น

“ลื้อจะมาขายทองอย่างอ้วไม่ได้ เพราะลื้อไม่รู้เรื่อง อ้วจะสอนลื้อตอนนี้ก็ไม่ทันการ การค้าขายต้องมีความชำนาญ ใช้เงินจ้างคนไม่ซ้าก็แข็ง ลื้ออุส่าห์ไปเรียนขำมน้ำขำมทะเล นำ

ความรู้ได้มาทำประโยชน์ให้บ้านเมืองดีกว่า กิจการของอ้าวต่อไปก็เป็นของลือ หากอ้าวกับแม่ลือตายจะจัดการยังไงเป็นเรื่องของลือ ถ้าอ้าวอยากให้ลือทำงานกับอ้าว ๆ ไม่ส่งลือไปไกลให้เสียเงินเสียทอง” เจ้าลือ อธิบายยืดยาวด้วยเกรงว่าลูกชายจะปฏิเสธความตั้งใจ

บัญญัติสมัครเข้ารับราชการฝ่ายปกครอง หลังจากที่ได้รับการบรรจุครั้งแรกทำงานในพระนครสองสามปี จากนั้นถูกย้ายไปประจำตามหัวเมืองต่าง ๆ เกือบทั่วประเทศ ไม่ว่าจะ ใต้ ออก ตก ชนบทเมืองไทยต่างกับเมืองนอกโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะสภาพภูมิอากาศ อาหารการกิน สังคมท้องถิ่น ไม่เป็นอุปสรรคสำหรับนักเรียนนอกอย่างบัญญัติ เขามีความอดทนและปรับตัวได้เร็ว

คุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ทำให้เขาเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และเป็นที่รักของผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงานตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น คือ ความมีสัมมาคารวะ และอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่หยิ่งยโส สวาถแม่มา่ยพากันหมายปอง ข้าราชการหนุ่มโสทรรูปหล่อ พ่อแม่ก็มีฐานะ เจ้าตัวไม่สนิทสนมกับใครเป็นพิเศษ ในบรรดาสาวทั้งหลายที่เสนอดัว แสดงความปรารถนาดี เช่น รับอาสาทำงานบ้านให้ บางรายจัดข้าวปลาอาหาร เขารับอยู่ มีมือสองมือและหาทางปฏิเสธอย่างสุภาพ บ้านเขาไม่ต้อนรับผู้หญิง หากมีธุระก็พบกันที่ทำงานเท่านั้น ที่สำคัญเขายังไม่ถูกใจสาวใด

เป็นพิเศษ คำเตือนของบิดายังติดหู

“ลืออย่าชี้ชี้มีเมียเพราะเหงานา อ้าวจะบอกให้
ลือต้องระวังตัว พลาดท่าเสียทีลือชี้ฆ่าจนตาย”

ขณะที่เขาอยู่ต่างประเทศ มีเพื่อนหญิงหลายคน แค
คบหาสมาคมในฐานะเพื่อน แม้จะถึงเนื้อถึงตัว หอมแก้มจูบ
หน้าผาก โอบไหล่ จูมมือ ฯลฯ เป็นวัฒนธรรมและประเพณี ไม่ได้
หมายความถึงการเป็นคู่รักคู่ใคร่ ในความรู้สึกลึกๆ เขาไม่นิยม
สาวตะวันตก และยังไม่นึกพึงใจสาวไทยคนใดทั้งสิ้น ถึงพ่อจะ
ไม่เตือนก็ไม่คิดอยู่แล้ว เขาจะคบหาสมาคมกับเพื่อนข้าราชการ
ด้วยกัน ออกพบปะสร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านในงานสังคม
หากได้รับเชิญเขาก็ไปทุกงานไม่เคยปฏิเสธ นอกจากตรงกับวันที่
กลับมาเยี่ยมพ่อแม่ที่พระนคร เขาจะไปให้เจ้าภาพเห็นหน้าช่วย
เหลือด้วยเงินตามมีตามเกิด พอได้เวลาอันควรก็รีบลากลับ จะ
ไม่นั่งนาน เพราะเขาไม่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่

เขาใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ เพื่อนๆ ส่วน
ใหญ่แต่งงานแล้วทั้งนั้น บัญญัติเกรงใจที่จะดึงเพื่อนไว้ให้ห่าง
ครอบครัว เขาจึงใช้ชีวิตอยู่อย่างสันโดษ หากความเพลิดเพลินให้
ตัวเอง เช่น ออกกำลังกาย อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ คุยกับผู้เฒ่าผู้
แก่ในหมู่บ้าน เขาเป็นคนที่มึนหมุ่ยสัมพันธ์ดี ไม่หยิ่งจองหอง ไม่
แสดงตัวเป็นนักเรียนนอกให้คนหมั่นไส้ มีความเป็นอยู่เรียบง่าย
ต่างกับลูกเศรษฐีทั่วๆ ไป

เขามีลุงสี่ ชายโสดอายุ 70 ปี เป็นพี่เลี้ยงและเพื่อนสนิท พร้อมเป็นพ่อครัว ระยะเวลาหลังลุงสี่หอบสมบัติ อันมี ที่นอน หมอนมุ้ง หม้อข้าว หม้อแกง มาอยู่ด้วย เขาถูกอัครยาศัยใจคอ และเข้ากันได้ดีกับลุงสี่ ลุงสี่เป็นคนหนึ่งที่คอยกันสาว ๆ ไม่ให้เข้ามาวุ่นวายกับบัญญัติ

หลายต่อหลายครั้งที่ชาวบ้านนำอาหารแปลกมาให้เขาถึงบ้าน เช่น กบ เขียด อึ่ง บึง ตะพานน้ำ แยม ฯลฯ ล้วนเป็นอาหารชั้นดีของชาวชนบท และหายาก มีเฉพาะช่วงฤดูกาล เช่น บึง กับ แยม แต่บัญญัติไม่คุ้นกับอาหารประเภทนี้ นึกถึงหน้าตาเนื้อตัวของสัตว์พวกนี้ เกิดอาการขยะแขยงจนลุกขนพอง ครั้นจะปฏิเสธเกรงจะเสียหน้าใจ ต้องจำใจรับไว้ อาหารพิสดารเหล่านี้ เขาไม่สามารถจะกลืนมันเข้าไปได้ เมื่อรับมาแล้วให้รู้สึกละอายใจที่จะเททิ้ง เขาจึงออกอุบายเชิญเจ้าของให้อยู่ร่วมรับประทานอาหารเรียกเพื่อน ๆ และลุงสี่ ล้อมวงกินกันอย่างเอร็ดอร่อย โดยที่ไม่มีใครสังเกตเห็นว่าเขาไม่ได้แตะต้องกับอาหารพวกนี้ ทุกคนกินของอร่อยอยู่ตรงหน้า เขากินแต่อาหารฝีมือลุงสี่ที่นำมาสมทบ

อยู่อีसानมานานปี บัญญัติจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นปลัดอำเภอหนึ่งที่ไม่ไกลจากพระนคร แต่การเดินทางสมัยนั้นไม่สะดวกเหมือนปัจจุบัน เมืองมีสภาพเป็นเกาะ สะพานข้ามเชื่อมต่อกับฝั่งพระนครยังไม่มี การเดินทางใช้บริการเรือโดยสารขนาดใหญ่ ที่เรียกว่ามอเตอร์โบ๊ท ต้องไปขึ้นที่ท่าถนนตก

ใช้เวลาเดินทางชั่วโมงกว่า ๆ ทางราชการจัดบ้านพักให้ไม่ต้อง
เดินทางไป-กลับให้เหนื่อย วันหยุดถึงกลับบ้านไปหาพ่อแม่

เมื่อย้ายมาประจำที่อำเภอนี้เขาได้นายปริดา พิทักษ์
ชลเขตต์ เป็นพี่เลี้ยงและเพื่อนสนิท ปริดาเป็นนายอำเภอ ซึ่ง
นอกจากจะอาวุโสกว่าทั้งวัยวุฒิและมีประสบการณ์ตลอดจน
หน้าที่การงาน ซ้ำยังโสด ทั้งสองถูกคอกันรวดเร็ว

ครอบครัวปริดามีฐานะดี บิดามารดาเป็นที่เคารพ
นับถือของผู้คนในอำเภอ นาวาเอกพระยาพิทักษ์ชลเขตต์ และ
คุณหญิงปิ่นประดับ ปริดามีน้องสาวคนเดียว คือนางสาวสร้อย
พวง อายุ 18 ปี เรียนพออ่านออกเขียนได้ พ่อแม่ก็ให้เลิกเรียน
สมัยก่อนไม่นิยมให้ลูกสาวเรียนสูง ๆ เพราะห่วงลูกต้องเดินทาง
มาเรียนไกลถึงพระนครและต้องอยู่กินนอนที่โรงเรียน

นางสาวสร้อยพวงจัดเป็นหญิงที่งามทั้งรูปร่างและ
หน้าตา สูงโปร่ง ผิวสองสี ใบหน้ารูปไข่ ตาคม จมูกโด่งเป็นสัน
พอประมาณ ขนคิ้วขนตาดกหนา ใบหน้าสวยแบบคมเข้ม กิริยา
มารยาทเรียบร้อยสุภาพ ไม่ถึงกับอ่อนโยนนุ่มนวล อุบนิสัย
เชื่อมั่นในตัวเอง และค่อนข้างไว้ตัว ไม่มีจริตใดๆ ไม่ชอบ
สังสรรค์กับคนแปลกหน้า ไม่ช่างพูด เป็นคนเฉย ๆ เก็บความ
รู้สึกได้ดี การพูดจาของนางสาวสร้อยพวงคนนี้ ไม่มีลงท้ายว่า
“คะ” หรือ “ซา” พูดทอดเสียงในท้ายคำจึงฟังไม่ห้วน ผมยาว

รวบตั้งหมวดเป็นมวยสูง เนื้อท่ายทอย การแต่งเนื้อแต่งตัวของนางสาวสร้อยพวง เช่นเดียวกับหญิงสาวทั่วไปในอำเภอ สวมชิ้นยาวเนื้อข้อเท้า เสื้อแขนกระบอกยาวประมาณข้อศอก คอกลม ตัวเสื้อยาวระดับเอว

คุณหญิงปิ่นประดับสอนลูกสาวเรื่องข้าวปลาอาหาร และงานบ้านทุกอย่าง นางสาวสร้อยพวงได้รับการอบรมมาแต่เล็กแต่น้อย จึงเก่งทั้งงานบ้านและงานครัว อายุ 18 ปี ดูแลบ้านช่องข้าวปลาอาหาร จัดการทุกอย่างในบ้านแทนแม่ได้ดี ทำงานรวดเร็ว ชยันชันแข็ง มีป่าวไพร่เป็นลูกมือ

ปรีดาพาเพื่อนมาเที่ยวบ้านหลายต่อหลายคนแนะนำน้องสาวให้รู้จัก แม่สร้อยยกมือไหว้แล้วก็แล้วกันไป ไม่มีการสนทนาใดๆ ด้วยทั้งสิ้น พบกันครั้งต่อไปแม่สร้อยยกมือไหว้แล้วเดินหนีไปไม่หยุดรอให้ผู้ชายทักทาย ถึงกระนั้นก็ตาม แม่สร้อยเป็นที่หมายปองของหนุ่มๆ ในละแวกนั้นหลายต่อหลายราย ยังไม่มีใครมีโอกาสได้พูดคุยทำความสนิทสนมคุ้นเคยกับแม่สร้อยเห็นกันครั้งแล้วครั้งเล่าฝ่ายหญิงไม่เคยส่งสัญญาณใดๆ ที่แสดงความเป็นมิตรไมตรี ไม่มองหน้ามองตาใครทั้งนั้น ทุกคนเข้าออกบ้านนี้เป็นประจำเพราะเป็นเพื่อนปรีดา นางสาวสร้อยพวงจะกันตัวเองจากหนุ่มๆ ทุกคน ทั้งนี้เกิดจากนิสัยตัวเองโดยแท้หรืออาจชินต่อการถูกอบรมสั่งสอนให้ห่างผู้ชาย ก็ไม่อาจเดาได้

เมื่อลูกสาวอายุอานามพอจะออกเรือนได้ ทั้งเจ้าคุณและคุณหญิงไม่เคยห้ามปรามลูกที่จะพูดคุยทักทายชายหนุ่มทั้งหลายที่เข้าๆ ออกๆ ในบ้าน แต่ละครบครว์มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับเจ้าคุณและคุณหญิง ที่มีหน้ามีตาทัดเทียมกันกับบ้านนี้ ทุกคนล้วนมีหน้าที่การงานเป็นหลักไม่ใช่ลูกชาวบ้านธรรมดา เป็นลูกขุนน้ำขุนนางด้วยกันทั้งนั้น หากหนุ่มใดในกลุ่มนี้ให้พ่อแม่มาทาบทามสู่ขอลูกสาว ทั้งสองเต็มใจที่จะยกให้ เมื่อลูกสาวไม่สนใจชายใด เจ้าคุณกับคุณหญิงก็ไม่ได้เร่งรัดแต่อย่างใด

ปรีดาและบัญญัติถูกอภัยภัยภัยกันรวดเร็ว ตระกูลของปรีดาอยู่อำเภอนี้มาเก่าแก่ เป็นคนไทยไม่มีเชื้อสายต่างชาติ เหมือนคนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวมอญอพยพมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทย พระเจ้าอยู่หัวโปรดผู้อพยพเหล่านี้ให้ตั้งรกรากรวมกันอยู่ ณ ที่อำเภอนี้

ชนบธรรมเนียมประเพณี ชาวบ้านอำเภอนี้แทบจะไม่เห็นความแตกต่างระหว่างความเป็นมอญและไทย นับถือศาสนาพุทธเหมือนกัน มีพระมหากษัตริย์องค์เดียวกันที่ต่างเกิดทุนเคารพบูชา ผิวพรรณหน้าตาของคนในสองชาตินี้แทบแยกไม่ออก ใครเป็นมอญหรือไทย ยกเว้นภาษาที่พูด ครอบครัวยุโรปี่ดา นับแต่ท่านเจ้าคุณ คุณหญิง แม่สร้อยและตัวเขาเอง ตลอดจน บ่าวไพร่ในบ้านล้วนพูดภาษามอญได้ทุกคน บ่าวไพร่บางคนมี

หมวดนวนิยาย

จากปลายปากกาของผู้เขียนเรื่อง “เห็นผี” และ “บันทึกของลิลลี่ ผู้ดีหรือกระเทยไฮโซ”

แม่สร้อยพวงเป็นเรื่องในครอบครัว
ที่ให้เห็นพ่อแม่ที่รักลูกและตามใจลูกตั้งแต่เล็กจนโต
เลี้ยงดูด้วยความเอาอกเอาใจ
ทำผิดไม่ห้ามไม่ปราม
ปล่อยให้จนเป็นนิสัยหรือเรียกว่าสันดาน
จะมาตัดมาเปลี่ยนให้ลูกอยู่ในโอวาท
ในถ้อยในคำก็สายเกินแก้
ผู้เป็นบุพการีรับแต่ความทุกข์ระทม
ในการกระทำของลูกๆ จนวาระสุดท้ายของชีวิต

แม่สร้อยพวง

ISBN 974-9517-70-9

